تورکیاو یاوەرەکانی و هەوڵی داگیرکردنی موسڵ … ئەحمەد رەجەب

لە 10 ی حوزەیرانی ساڵی 2014 موسڵ دووەم شاری گەورەی عێراق بە پێی پیلانێکی توکمەی دارێژراو لە نێوان رەجەب تەیب ئەردۆگان سەرۆك کۆماری تورکیاو ئەسیل نوجەیفی پارێزگاری موسڵ و بەعسییەکان و سەرکردەکانی سوپاکەی سەرۆك وەزیرانی عێراق نوری ئەلمالکی کەوت و لەلایەن دەوڵەتی ئیسلامی خوێنرێژەوە (داعش) کۆنترۆڵ کراو دەستیانکرد بە کوشتن و خوێنرشتن و تاڵانکردنی ماڵ و سامانی دانیشتوانی شارەکەو بووە هۆی راکردن و هەڵاتن و ئاوارەبوونی هەزاران خێزان بە تایبەت کریستانییەکان (مەسیحەکان) و ئێزدییەکان و شەبەك و کاکەییەکان لە ترسی کوشتن بە هۆی ئاین و مەزهەبەوە.

لەم رۆژانەدا مقۆ مقۆیەکی خەست و سەخت لە نێوان ئەمریکاو تورکیاو یاوەرەکانی و عێراق و پێشمەرگەو حەشدی شەعبی لە ئارادایەو، هەر یەك لەوانە پلان و ئەجیندای تایبەتی خۆی هەیەو بە دوای بەرژەوەندییەکانیان ئەگەرێن و، ئەمریکا بە قورسایی خۆی و هەموو تواناکانیەوە ئەیەوێت بە زووترین کات دەستبکرێت بە شەری موسڵ و ببێت بە پێشەنگ و، خاوەنی بریار لە پاش نەمانی دەوڵەتی ئیسلامی (داعش) و، بۆ ئەو مەبەستە جگە لە کاری عەسکەری رووی کردووەتە کاری دیبلۆماسی و، لە هەفتەی رابردوو شاندێکی ئەمریکا گەیشتە بەغداو، شاندەکە پێکهاتبوو لە ئەنتۆنی بلیکن یاریدەدەری وەزیری دەرەوەو، بریت ماگۆرك نوێنەری تایبەتی سەرۆك ئۆباماو جۆزێف هاریس بەرێوەبەری ئەنجومەنی ئاسایشی نەتەوەیی بۆ کاروباری عێراق و، جۆزێف بینتگتۆن بریکاری وەزیری دەرەوە بۆ کاروباری رۆژهەڵاتی ناوین و، شایانی ئاماژەیە شاندەکە لە گەڵ گەورە بەرپرسانی عێراق باسی هەنگاوەکانی شەری موسڵیان کرد ئەمە لە لایەك و، لە لایەکی ترەوە تورکیاش ئەیەوێت پەلە بکرێت لە شەری موسڵ و، بەشداری تیادا بکات و، ئامانجی ئەوەیە چۆن لە کاتی رۆخانی رژێمە دیکتاتۆرییەکەی سەدام حوسەین هەرچی بەڵگەنامەو دیکۆمێنت هەیە لە لایەن ئەمریکاوە دەستی بە سەرداگیراو، هەر هەمووی باسی لە رەفتارو پرۆسە چەپەڵەکانی سەدام و حزبی بەعسی عەرەبی و، هەلسوکەوتی رژێمەکەی ئەکردو، تورکیا لەوە ترساوە بەڵگەکانی پاش نەمانی داعش بکەوێتە

دەستی لایەنەکانی تر، کە چۆن ئەردۆگان و تورکیا یارمەتی داعشیانداوەو، تورکیا نایەوێت هەرچی تاوان دژ بە هەلسوکەوتی نامرۆڤانەی داعش هەیە کە بە فیتی ئەو کراوە بدرێتە پاڵی و، تاوانبار بکرێت.

تورکیاو وڵاتانی کەنداو بە تایبەت عەرەبستانی سعودی و قەتەرو بەعسیەکانی عێراق و هەندی لایەنی تر لە ژێر چاودێری ئەمریکا داعشیان دروستکردو، هەر لە سەرەتاوە تورکیا یارمەتی داعشی داوە لە هەموو روویەکەوەو، هەرچی کارو کردەوەی نامرۆڤانە هەیە، داعش بە فەرمانی تورکیا ئەنجامیداوەو، لە هەمووی زەقترو دزێوتر گرتنی شەنگاڵ بوو لە 3 ی ئابی 2014 دژ بە ئێزدییەکان و، ئەو کارەش بە پێی نەخشەیەکی دارێژراوو گوماناوی کراو، بەبێ تەقەکردنی پێشمەرگەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان کە پاراستنی شارەکە لە ئەستۆیان بوو.

ئەگەر موسڵ لەلایەن هەر هێزێکی ترەوە داگیربکرێت و داعش تێکبشکێنرێت، ئەوا بەشێکی زۆر لەو تاوانانەی ئەردۆگان وحزبی “” دادو گەشەپێدان “” و تورکیا ئەگرێتەوەو، تورکیا لە مێژووەوە بە یارمەتیدانی داعش تاوانبارکراوەو ، ناوی چووەتە لیستی رەشەوە.

زلهێزەکانی دنیا کۆکن بۆ تێکرایی بچنە جەنگەوە دژ بە دەوڵەتی ئیسلامی (داعش) بۆ ئازاد کردنی شاری موسڵ و، هەر یەکە بە گوێرەی قورسایی و توانایی سەربازیی خۆی بەشدار ئەبێت و، لە کۆتاییدا پشکی خۆی وەرئەگرێت لە تاڵانی دوای جەنگی شاری موسڵ و، ئەمریکا بۆ گرتنی شاری موسڵ لە کێبرکێدایە لە گەڵ نەیارو دۆستەکانی و، هەوڵئەدات هەموو بۆشایەکان پربکاتەوەو، بەشدارییەکی بەهێز بکات بۆ لەناوبردنی رێکخراوی داعش ، بە مەبەستی قایمکردنی جێپێی خۆی لە عێراقداو، ئێرانیش کار ئەکات پاڵ بنێت بە حەشدی شەعبی شیعەکانی سەر بەخۆی بۆ بەشداریکردن لە شەری موسڵداو، جێی خۆی لە گۆرەپانی شاردا دیاری بکات و، بەو شێوەیەش رێگای سوریا و عێراق خۆش ئەکات و، ئەتوانێت بە هێزی زەمینی دۆستەکانی لە عێراق و سوریا بپارێزێت، بەڵام تورکیا بەرامبەر بەوانە لە رێی دارودەستەی سوننەکان و کوردانی یاوەری ئەیەوێت بوونی خۆی لە شارەکە پیشان بدات و، بتوانێت دەسکەوت و بەرهەم دابین بکات و، لە ئێستادا هەموو هەوڵێکی تورکیاو یاوەرەکانی ئەوەیە رێگری لە گرتننەوەی موسڵ بکەن و، نەهێڵن هیچ هێزێکی تر بەشداری بکات و، تورکیا وەك شەڕی سوریا ئەیەوێت هێز بە راستەوخۆ بەشداریی گرتنەوەی شاری موسڵ پێبکات ئەوەش بە پێی رێککەوتن نامەیەك لە ساڵی 1926 شدا لە نێوان زلهێزەکان واژوکراوەو ئەو مافەی پێئدراوە.

لە 24 /8/2016 هێزەکانی سوپای تورکیا لە ئۆپراسیۆنی (قەلغانی

فورات) چونە ناو خاکی سوریاو شاروچکەی جەرابلوسیان داگیرکردو، لە پاش رۆژێك توركیا تۆپبارانی ئەو ناوچانەی كوردی تیابوو كردو، بووە هۆی شەهید بوونی ژمارەیەك هاوڵاتی و شەرڤانان و، وا دیارە بە بەڵگەی بەشداركردن لە گرتنەوەی موسڵ توركیا ئۆپراسیۆنێكی تر ئەنجامئەدات و، دوور نییە ناوی ئۆپراسیۆنی (قەڵغانی دیجلە) ی لێبنێت و، ئەوەتا سەرۆكی توركیا نایشارێتەوەو رایگەیاند، باوەڕیان وایە کردەوەی هاوشێوەی (قەڵغانی فورات) لە عیراقیش پێویستە هەر وەك چۆن لە سوریا كردیان.

بۆ هەركارێكی سەربازی لە عێراق توركیا ئامادەیە، چونكە خاوەن ژمارەیەكی زۆر بنكەی سەربازییە لە خاكی كوردستان و، هێزێكی گەورەی زەبەلاحی لە بەعشیقە نزیك بە پارێزگای موسڵ كۆكردووەتەوەو، ئەوترێت تەنها 10 كیلۆمەتر ماوە بگاتە ناو شار.

بۆ دەستێوەردان لە كاروباری عێراق توركیا پشت بە رێكەوتنی زلهێزەكان ئەكات كە لە ساڵی 1926 مۆركراوەو، دیارە توركیا ئەگەر بۆی برەخسێت و، بەشداری شەری گرتنەوەی موسڵ بكات و، نیمچە سەركەوتنێك وەدەستبهێنێت پەلاماری شاری كەركوك ئەدات و، ئەو كات رەجەب تەیب ئەردۆگان سەڵتەنەتی عوسمانلییە دۆراوەكان زیندو ئەكاتەوەو، لە پێش هەموو شتێك لە دۆستەكانی هەڵئەگەرێتەوەو، خاكی وڵاتەكانیان داگیر ئەكات و، كوردیتانیش دوور نییە لەو نەخشە گۆڕاوە.

ئەمریكا، توركیا، ئێران، عێراق، سوننە بەعسییەكان، پێشمەرگەو حەشدی شەعبی شیعەكان، هەر هەموویان لە سەر خەتن و، چاوەروانی كاتی دەستپێكن و، هەر یەك لە سەر ئاوازێك ئەخوێنێت و، داهاتووش هێشتا لێڵەو، كەس نازانێت كێ زیاتر خوێن ئەدات و، لافاوی خوێن كێ ئەگرێتەوەو، كێ ئاوارە ئەبێت و، كێ وەریان ئەگرێت و، كێ برسییەكان تێر ئەكات و، كێ شوێنی ژیانیان دیاری ئەكات، كێ ئەمرێت و كێ ئەمێنێتەوە.

ئەوەی بۆ ئێمەی كورد گرنگە دوور بین لە پیلانی دوژمنان و، بتوانین هێزی پێشمەرگە قارەمانەكان بپارێزین و، هەمووومان پشتیوانیان بین و، بە دروشمی زەق و بریقەداری دوژمنان هەڵنەخەڵەتێن و، هەوڵ و تێكۆشانمان یەكبخەین لە پێناو دەركردنی دوژمنی سەرسەختی گەل و نەتەوەكەمان توركیای كەمالیست لە خاكی كوردستان.

19/9/2016